

Raadsvoorstel

Datum vergadering: 1 oktober 2026
Agendapunt: 16
Onderwerp: Landgoed Zwanenburg (aanvraag begraafplek), Heeswijk-Dinther
Portefeuillehouder: Edwin Daandels

Heesch, 18 augustus 2026

Inleiding

Ons college heeft een verzoek ontvangen om medewerking te verlenen aan de oprichting van een bijzondere (particuliere) begraafplaats op een landgoed. Het verzoek is ingediend door de eigenaar en bewoner van het landgoed. Aan het verzoek ligt een persoonlijk en diep gekoesterde wens ten grondslag om na overlijden op het eigen landgoed te worden begraven.

Ons college heeft kennisgenomen van deze persoonlijke omstandigheden en hierover ook persoonlijk contact gehad met de aanvrager. De menselijke maat en de bijzondere situatie zijn nadrukkelijk betrokken bij de afweging.

Voor het aanwijzen van een bijzondere begraafplaats is op grond van artikel 40 van de Wet op de lijkbezorging een besluit van de gemeenteraad vereist. Alleen indien de gemeenteraad besluit de gronden aan te wijzen, is vervolgens een afzonderlijk besluit van het college over de ingebruikneming van de bijzondere begraafplaats aan de orde.

Aan het voorliggende voorstel is een eerder verzoek van de initiatiefnemer voorafgegaan, dat aanleiding heeft gegeven tot bestuurlijke en juridische beoordeling van de mogelijkheden binnen de Wet op de lijkbezorging. Ons college heeft toen het standpunt ingenomen om geen bijzondere (particuliere) begraafplaatsen mogelijk te maken. Met dit voorstel wordt uw gemeenteraad gevraagd een besluit te nemen over het verzoek en ook richting te geven aan de vraag of particuliere bijzondere begraafplaatsen binnen de gemeente Bernheze wenselijk zijn.

Voorstel

1. Geen medewerking te verlenen aan de aanwijzing van een bijzondere begraafplaats;
2. Geen beleid te ontwikkelen voor het toestaan van particuliere bijzondere begraafplaatsen binnen de gemeente Bernheze.

Argumenten

1.1 Mandaat gemeenteraad (juridisch kader)

Op grond van artikel 40 van de Wet op de lijkbezorging kan een bijzondere begraafplaats uitsluitend worden aangewezen door de gemeenteraad. Indien uw raad besluit om wel over te gaan tot het aanwijzen van een bijzondere begraafplaats op een particulier landgoed, dan is voor ingebruikneming een afzonderlijk besluit van het college vereist.

1.2 Zorgvuldige belangenafweging

Ons college heeft de persoonlijke omstandigheden van de aanvrager en diens wens om op het eigen landgoed te worden begraven zorgvuldig meegewogen. Ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de aanvrager worden deze omstandigheden in dit openbare

raadsvoorstel niet nader toegelicht. Ondanks begrip voor deze wens is het college van oordeel dat het algemeen belang in deze specifieke situatie zwaarder weegt dan het individuele belang.

1.3 Langdurige ruimtelijke- en privaatrechtelijke gevolgen

Een bijzondere begraafplaats brengt langdurige ruimtelijke consequenties met zich mee. Voor een begraafplaats geldt een minimale grafrust van tien jaar. Na sluiting geldt bovendien een wettelijke termijn van twintig jaar waarin de graven onaangeroerd moeten blijven. Om dit te kunnen borgen moeten er ook privaatrechtelijke afspraken worden vastgelegd. Hierdoor heeft een aanwijzing langdurige gevolgen voor het gebruik van de betreffende locatie.

Daarnaast hebben bijzondere begraafplaatsen een langdurige invloed op het gebruik van de fysieke leefomgeving. De aanwijzing van een bijzondere begraafplaats heeft ruimtelijke consequenties die tientallen jaren voortduren en vraagt om een zorgvuldig en bestendig beleidskader. Het college acht het niet wenselijk om hiervoor beleid te ontwikkelen, mede omdat de behoefte aan extra begraafcapaciteit ontbreekt en de bezetting van de bestaande gemeentelijke begraafplaatsen afneemt. Tegen deze achtergrond past het faciliteren van nieuwe particuliere begraafplaatsen niet binnen het huidige gemeentelijke beleid en de maatschappelijke opgave.

Het ontwikkelen van beleid zou bovendien betekenen dat ook toekomstige vergelijkbare verzoeken in beginsel beoordeeld moeten worden binnen dat beleidskader. Ons college acht deze ontwikkeling onwenselijk en kiest daarom bewust voor het handhaven van de huidige situatie, waarbij geen medewerking wordt verleend aan particuliere bijzondere begraafplaatsen.

1.4 Voldoende alternatieven

Binnen de gemeente Bernheze bestaan voldoende mogelijkheden voor een waardige laatste rustplaats. Hiermee voldoen we aan de wettelijke eis tot het hebben van een of meerdere begraafplaatsen in de gemeente. Ons college ziet daarom ook geen aanleiding om af te wijken van het huidige uitgangspunt.

2.1 Ontwikkeling van beleid voor particuliere bijzondere begraafplaatsen is niet wenselijk

Ons college ziet geen aanleiding om beleid te ontwikkelen dat de aanleg van particuliere bijzondere begraafplaatsen binnen de gemeente Bernheze mogelijk maakt. Binnen de gemeente zijn voldoende reguliere begraafvoorzieningen aanwezig die inwoners de mogelijkheid bieden om op een waardige wijze te worden begraven. Vanuit maatschappelijk oogpunt bestaat daarom geen noodzaak om aanvullende mogelijkheden voor particuliere bijzondere begraafplaatsen te creëren.

Risico's

Indien medewerking wordt verleend aan dit verzoek, kan dit leiden tot vergelijkbare verzoeken in de toekomst. Zonder vastgesteld beleidskader bestaat het risico op een ongelijke of moeilijk uitlegbare behandeling van dergelijke verzoeken.

Kosten en dekking

Niet van toepassing.

Vervolg

Na besluitvorming door uw gemeenteraad wordt de aanvrager persoonlijk geïnformeerd over het genomen besluit. Als u overeenkomstig dit voorstel besluit, wordt geen verdere procedure gestart voor de aanwijzing van een bijzondere begraafplaats.

Evaluatie

Niet van toepassing.

Bijlage(n):

Geen.

Burgemeester en wethouders,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by several smaller loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Martin van Vliet
secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a large circular loop followed by a series of smaller loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Mark de Man
burgemeester